

סוכה פרק ראשון סוכה

ב.

עין משפט
נר מצוה

(א) רש"ל מ"ג, (ב) ג' [נעיל
טו.], (ג) [שם ע"ש],
(ד) [מספחא פ"א ה"ו],
(ה) עדיית פ"ג מ"ד, (ו) נדה
מ"ג, (ז) י"ג שבו נעשות,
(ח) פ"א: דעשוי, (ט) [שבת
נע.], (י) [קדושין לא:]
(יא) ב"ש"ע י"ד ק"י רמב
סעיף כח, (יב) [לימא שם],
(יג) [נע"י ומו"ק שבת כ:
ד"ה אחד ומו"ק פסחים
פ"ה ק"ז ד"ה אחד ומו"ק
מבויט כ: ומו"ק זבחים כ:
ד"ה ז' הכי ומו"ק מנחות
ס"ג ד"ה י"י ומו"ק קידושין
י"ג ד"ה כס"א, (יד) [נ"ל
ולקמן בשבטן. מהר"ם].

מוסף רש"י

בגדולה מסכבין בה.
לגלו כלי הוא, דסתמא
לסיכין (רש"י טו.). כל
המטמא מדרס מטמא
טמא מת. שאין לך כלי
הנאוי למושב חב שחין שם
כלי עליו ורחו לקבל כל
המטמאות, והא דנקט טמא
מת משום דומיל דמדרס
הוא דלא הטומאה הוא,
והכי קאמר כל הניח
להיות אב הטומאה מדרס
הז רחוי להיות אב
הטומאה אם נגע במת או
נעמא צבאל המת (נדה
ט"ט).

הדרן עלך סוכה

והכי קאמר. עשאה לשכיבה זהדיא מקבלת טומאה ואין מסכבין זה ואם אנו יכולין לומר זה שהיא לסיכוך והיכי דמי כגון דלא פריש מסכבין זה ואינה מקבלת טומאה. ונגדולה כולי עלמא לא פליגי דסתמא לסיכוך דצין תנא גדולה ואמרין דסתמא לסיכוך כי פליגי בקטנה תנא קמא שיערה לקטנה ולא תייה משום דסבר גדולה הוא דלמרת זה סתמא לסיכוך הא קטנה סתמא לשכיבה: **ואחא ר' אליעזר למימר.** קטנה כגדולה דאם עשאה לשכיבה זהדיא מקבלת טומאה ואין מסכבין זה ואם יש לומר זה שהיא לסיכוך והיכי דמי כגון שעשאה סתם מסכבין זה ואין מקבלת טומאה: **אי היי.** דרבי אליעזר קטנה כגדולה אתא לאשמועינן אחת גדולה ואחת קטנה בתמיה דכי תנא הכי משמע דגדולה כקטנה אתא לאשמועינן כך כמזה הגירסא. ולי נראה איפכא דגרסינן צמתני אחת קטנה ואחת גדולה והכי פריך אחת גדולה ואחת קטנה מיבעי ליה. דאי כדגרסינן לה לא ידענא פירכא מאי הנה בגדולה דהכי ואחת קטנה משמע קטנה כגדולה דהכי משמע אחת היא הגדולה ואחת היא הקטנה כלומר כמזה היא ואינה חלוקה לדין שני. וכן דרכי התנאים בכל מקום דהיא דפשיטא ליה תנא צרישא ואותו השני כשזה להשמיענו שהוא שזה לו הוא שונה אחריו כדתנן צ"ה (דף טו.): אחד יבנה ואחד כל מקום כו' וצבצא קמא (דף נ:.) אחד החופר צור ואחד החופר שיש וטובא תנן התם גבי מערבי מלחמה הכי: **אם אינה מקבלת טומאה.** כלומר אם צפירוש עשאה לסיכוך אין לי לא. אלמא לתנא קמא סתם גדולה לסיכוך ולר' אליעזר סתמא לשכיבה: **אלא אמר רב פפא כו'.** ומאי עשאה לשכיבה דקתני במילתיה דרבי אליעזר הכי קאמר עיקר עשייתה לשכיבה עד דעביד ליה לסיכוך כו' ומילתיה דתנא קמא הכי מיפירשא כדלוקימנא מעיקרא רישא בגדולה כדקתני זהדיא וסיפא בקטנה והכי קאמר ואם קטנה היא ועשאה צפירוש לסיכוך מסכבין זה והא סתמא לשכיבה ואחא ר' אליעזר למימר אף גדולה שזה היא לקטנה דכי עביד לה סתם הוי עשאה לשכיבה ומקבלת טומאה ואין מסכבין זה אצל עשאה צפירוש לסיכוך מסכבין זה ואינה מקבלת טומאה: **שיפא.** פו"ל: **גמי.** יוני"ק דהן רבין הלכך סתם קטנה יש בהן לשכיבה לא שנה גדולה מעשה שרשרות שהיא עצה ואינה חלקה לא שנה ארוגה שהיא חלקה והיינו דקתני גדולה מסכבין זה ואין חילוק בין גדולה לארוגה. אצל של קנים הן קשים וכן של חילת לשק"א והקלה שלה עב: **גדולה.** מעשה עבות וקליעה מסכבין זה אפי' קטנה דאינה לשכיבה לפי שהיא עצה ואינה חלקה ועץ שלהן קשה: **ארוגה אין מסכבין בה.** דסתמא לשכיבה דלא היו רגילין לארוגה אלא לשכיבה שמהא חלקה ונוחה: **כל החוללות.** לקמן מפרש מאי היא: **מטמאות טמא מת.** כלומר כלי הם מן הסתם ומקבלות טומאה. והאי דנקט טמא מת משום דבעי אפלוגי צמדרס שהוא אב הטומאה נקט נמי טמא מת שהוא אב הטומאה והכי קאמר החוללות כלי הם לטומאה אצל אינם מיוחדות לשכיבה^ו שהן נעשות אב הטומאה צמדרס הזו ואין אחת מוטא שיהו אב הטומאה אלא ע"י המת עצמו שיהיו הן טומאות מת דברי ר' דוסא: **והקנים אומרים מטמאות מדרס.** על ידי מדרס נעשות אב הטומאה לפי שעשויות לשכיבה: **מדרס אין טמא מה לא.** בתמיה: **והספן כל המטמא מדרס מטמא טמא מת.** והוא הדין לכל הטומאות כגון נוגע צרף וצבילה. והאי דנקט טמא מת משום דבצא דמטמא מדרס ויהי קאמר כל הנעשה אב הטומאה עשה אב הטומאה כשהוא טמא מת דאין לך מיטמא מדרס אלא המיוחד לשכיבה וכיון דשוי^י לתשמיש כלי הוא וכל שהוא כלי למדרס מיטמא בכל טומאה ואפילו הוא פשוטי ליה עץ דילפינן ליה בק"ו צמסכת שבת (דף פ"ד.) מפך צמת מנין ודין הוא כו'. וסיפא דהיהא משנה ויש שהוא מטמא טמא מת ואינו מטמא מדרס והיינו מה שהוא כלי אצל אינו מיוחד לשכיבה דמטמא בכל טומאות חוץ מטומאת מדרס שאם שכן עליו הזו ולא נגע בו טהור דלגבי מדרס מיוחד לכך צעינן כדאמר^י י"א זה שאומרים לו עמוד ונעשה מלאכתנו: **אימא אף צמדרס.** שכלי הן ועשוין לשכיבה: **מוצלי.** צולו"ם ועשוי לרועה להניחן תחת ראשו ולשכב: **הריני צפרס.** יסורין הצאין עלי לכפרתו של ר' חייא וצניו יהיו ולשון כבוד הוא זה כשהוא מוכיר צניו או רבו לאחר מיתתו צ"ל כן: **כשנשקחה פורה מישאל.** לא נשתכחה כולה קאמר אלא הלכות שכוחות מצני צמירא שהיו ראשי ארץ ישראל כדאמר^י צפסחים צבאלו דברים (טו. פ"ג): **עלה הלל הצבלי.** שמים שגלה יכניה החרש והמסגר עמו היתה ישיבה מלויה צבצל: **שהן**

אחת קטנה ואחת גדולה מיבעי ליה. פירש צוקנטרס דאיפכא גרסינן וצמתנימין גרסינן אחת קטנה ואחת גדולה ופריך דאחת גדולה ואחת קטנה מיבעי ליה לדרך התנאים בכל מקום דההוא דפשיטא ליה תני צרישא כדתנן צ"ה (דף כט.): אחד יבנה ואחד כל מקום שיש בו צית דין וצבצא קמא (דף נ:.) אחד החופר צור ואחד החופר שיש ומערה וצמסכת סוטה (דף מג.) אחד הצונה ואחד הלוקח ואחד הירש וטובא תנן התם גבי מערבי מלחמה ונראה דאין ראה מצור וצונה לכאן דהכי נמי תנן צמנהדרין (דף נג.) אחד דיני ממונות ואחד דיני נפשות צדרישה ומקירה ותנן נמי צ"פ הכולן (צמנות מ"ה.) גבי הצחנה אחד צמולות^ו (ואחד קטנות) ואחד צעולות וצפרק הצל על יצמתו (שם דף נג.) אחד המערה ואחד הגומר וצפרק המפקיד (צ"מ דף מ:.) תניא אחד הלוקח ואחד המפקיד לפקטים ומפרש התם כי היכי דמפקיד מקבל פקטים לוקח נמי מקבל פקטים ככל הני מוכיר הפשוט צאחרונה אצל היהא דיבנה ראה היא דלפי תנא קמא שאמר אין מוקעין אלא ציבנה קא מהדרי ליה אחד יבנה ואחד כל מקום שיש בו צית דין וכן ציבמות פרק האשה (דף קטו.) דקאמר צית הלל לא שמענו אלא צבאה מן הקציר צלצד אמרו להו צ"ש אחת צבאה מן הקציר ואחת צבאהמנהויתסיה"נהולירית"מחללת גדולה ועל זה שייך להאדורי אחת היא גדולה ואחת היא קטנה כלומר כמזה היא הקטנה ואינה חלוקה לדין שני: **ישא שיפא ושא גמי.** צסיפא פליגי ר' דוסא ורבנן צשל קנים ושל חילת משמע צשל שיפא ושל גמי לא פליגי י"ו ולא אשכחן זהדיא דפליגי צשל גמי לענין מדרס והא דלא תני ליה הכא למאן דאמר מאי חוללות מוצלי ניחא דאין זה מחללת ואפילו לריש לקיש דאמר מחללת ממש לא תני לה הכא משום דלא איתשיל הכא אלא לאשמועינן צמה מסכין וצמה אין מסכין: **וישא חילת.** בקטנה מיירי: **רבנן התם בה החוללות.** משנה צמסכת עדיות פרק שלישי גיטמא טומאת מת צלדיית ליה גינפא מוקמי לה דחשיד צית קיבול ואע"ג דפשוטי כלי עץ הרחבים העשויים להניח עליהם דבר כדף של נחמותין מטמאין מדרסן כדאמר פרק המוכר את הבית (צ"ב דף טו. פ"ג.) הכא היכא דלית להו גינפא עשוי לסיכוך: **עלה הא צמבבל ויסדה.** שלמד משמיעה ואצטלוין כדאיתא צפסחים פרק אלו דברים (דף טו.):

א [נמי] פ"ה מהל' סוכה הל"ו טוש"ע ז"ח סי' תרכט סעי' ו':
קב"ב ב ג מ"י פ"ב מהלכות סוכה הלכה א':

לעני רש"י

פו"ל (פו"ל).
סוג של קנה סוף.
יני"ק. אגבין.
לישק"א. כרך (צמח).
בולו"ם (בולוול"א).
שק של רועים (המשמש להם גם לשכיבה).

רבינו חננאל

ומקשינן אי הכי ר' אליעזר אחת קטנה ואחת גדולה היה לו לומר, דר' אליעזר לחומרא הוא, דתניא מחללת קנים גדולה מסכבין בה, ר' אליעזר אומר אם אינה מקבלת טומאה [מסכבין בה]. אלא אמר רב פפא כולי עלמא בקטנה לא פליגי דסתמא לשכיבה, כי פליגי בגדולה, תנא קמא סבר סתם גדולה לסיכוך ור' אליעזר סבר סתם גדולה נמי לשכיבה, והכי קתני ר' אליעזר אומר אחת גדולה ואחת קטנה, סתם עשויין לשכיבה עד שיפרש לשם סיכוך. תנו רבנן מחללת של שיפא ושל גמי, גדולה מסכבין בה קטנה אין מסכבין בה. ושל קנים בה ארוגה אין מסכבין בה. (ר' יוסי) וי' ישמעאל ב"י יוסי' אומר משום אביו אחת זו ואחת זו מסכבין בהן, וכן היה ר' דוסא אומר כדבריו. תנן התם כל החוללות טמאות טמא מת דברי ר' דוסא, וחכמים אומרים אף מדרס. דתנן במסכת נדה כל המטמא מדרס מטמא טמא מת. מאי חוללות, אמר ר' אבא מובלי, פ"י עושין כמין יריעות צרות ואחר כך תופרין אותן ועושין מהן כפיתות וכסויין. ריש לקיש אמר מאי חוללות, מחללות ממש, דאמר הריני כפרת ר' חייא ובניו, שבתחלה נשתכחה תורה מישאל, עלה עורא מבבל ויסדה, חזרה ונשתכחה עלה ר' חייא ובניו ויסדה. וכן אמרו, לא נחלק ר' דוסא וחכמים על המחללות של אושא

המוכר את הבית (צ"ב דף טו. פ"ג.) הכא היכא דלית להו גינפא עשוי לסיכוך: **עלה הא צמבבל ויסדה.** שלמד משמיעה ואצטלוין כדאיתא צפסחים פרק אלו דברים (דף טו.):

המוכר את הבית (צ"ב דף טו. פ"ג.) הכא היכא דלית להו גינפא עשוי לסיכוך: **עלה הא צמבבל ויסדה.** שלמד משמיעה ואצטלוין כדאיתא צפסחים פרק אלו דברים (דף טו.):

והכי קאמר מחללת הקנים גדולה עשאה לשכיבה מקבלת טומאה ואין מסכבין בה מעמא דעשאה לשכיבה הא סתמא נעשה כמי שעשאה לסיכוך מסכבין בה^ו (קטנה עשאה לסיכוך מסכבין בה מעמא דעשאה לסיכוך הא סתמא נעשה כמי שעשאה לשכיבה ואין מסכבין בה) ואחא ר' אליעזר למימר אחת קטנה ואחת גדולה כשרה לסיכוך אמר ליה אב"י אי הכי ר' אליעזר אומר אחת קטנה ואחת גדולה אחת גדולה ואחת קטנה מיבעי ליה ועוד כי פליגי בגדולה הוא דפליגי ורבי אליעזר לחומרא דתניא^ו מחללת הקנים בגדולה מסכבין בה ר' אליעזר אומר א אם אינה מקבלת טומאה מסכבין בה אלא אמר רב פפא בקטנה כולי עלמא לא פליגי דסתמא לשכיבה כי פליגי בגדולה ת"ק סבר סתם גדולה לסיכוך ורבי אליעזר סבר סתם גדולה נמי לשכיבה ומאי עשאה לשכיבה דקאמר הכי קאמר סתם עשייתה נמי לשכיבה עד דעביד לסיכוך ת"ר^ו מחללת של שיפא ושל גמי גדולה מסכבין בה קטנה אין מסכבין בה שול קנים ושל חילת גדולה מסכבין בה ארוגה אין מסכבין בה רבי ישמעאל בר' יוסי אומר משום אביו אחת זו ואחת זו מסכבין בה וכן היה רבי דוסא אומר כדבריו תנן התם^ו כל החוללות מטמאין טמא מת דברי ר' דוסא וחכמים אומרים מדרס מדרס אין טמא מת לא והא אנן תנן^ו כל המטמא מדרס מטמא טמא מת אימא יאף מדרס מאי חוללות אמר רב אבדימי בר המדורי מרזובלי מאי מרזובלי אמר ר' אבא מובלי ר' שמעון בן לקיש אומר מחללות ממש ואודא ריש לקיש למעמיה דאמר ריש לקיש הריני כפרת רבי חייא ובניו שבתחלה כשנשתכחה תורה מישראל עלה עורא מבבל ויסדה חזרה ונשתכחה עלה הלל הבבלי ויסדה חזרה ונשתכחה עלו רבי חייא ובניו ויסדה וכן אמר רבי חייא ובניו לא נחלקן רבי דוסא וחכמים על מחללות של אושא

שהן

המוכר את הבית (צ"ב דף טו. פ"ג.) הכא היכא דלית להו גינפא עשוי לסיכוך: **עלה הא צמבבל ויסדה.** שלמד משמיעה ואצטלוין כדאיתא צפסחים פרק אלו דברים (דף טו.):

המוכר את הבית (צ"ב דף טו. פ"ג.) הכא היכא דלית להו גינפא עשוי לסיכוך: **עלה הא צמבבל ויסדה.** שלמד משמיעה ואצטלוין כדאיתא צפסחים פרק אלו דברים (דף טו.):

המוכר את הבית (צ"ב דף טו. פ"ג.) הכא היכא דלית להו גינפא עשוי לסיכוך: **עלה הא צמבבל ויסדה.** שלמד משמיעה ואצטלוין כדאיתא צפסחים פרק אלו דברים (דף טו.):

המוכר את הבית (צ"ב דף טו. פ"ג.) הכא היכא דלית להו גינפא עשוי לסיכוך: **עלה הא צמבבל ויסדה.** שלמד משמיעה ואצטלוין כדאיתא צפסחים פרק אלו דברים (דף טו.):

סוכה פרק ראשון סוכה

א א ב מו"י פ"ה מה"ל
סוכה הלכה כג סמג
עשין מנן טושי"ע א"ח ס'
תרכ סעיף א':
ב ג מו"י פ"ג מהלכות
טומאת מת הלכה א'
סמג עין להל':

רבינו הגנאל

שהן טמאות ועל של
טבריא שהן טהורות, ועל
מה נחלקו על שאר
מקומות. ר' דוסא סבר
כיון דליכא דיתבי עליהן,
אי"ג דמיטמו טמא מת
לא מיטמו מדרס, דגרסינן
בבבא פרק בא סימן
התחתון יש מטמא טמא
מת ואינו מטמא מדרס,
לא תייתי סאה ותרקב, דתניא
והירושב על הכלי אשר
ישב עליו הוב, יכול
כפה סאה או תרקב וישב
עליו יכול יהא טמא,
ת"ל אשר ישב עליו
הוב טמא, מי שמיחד
לישיבה, יצא סאה ותרקב
שאר ישב עליו, ואתריס
לו עמוד ונעשה מלאכתו.
וחכמים אומרים כיון
דאיכא דמיקרי ויתבי
עליהו, כדאושא דמיין
שהן עשירות ליישבה,
ואקשינן עלה וכי סבר ר'
דוסא שהחוצלות מקבלי
ההוא, והתניא בין היה
ר' דוסא אומר כדברי
ר' ישמעאל כי החוצלות
מסככין בהן בין (ארוכה)
(ארוכה) בין גדולה, וכל
שמסככין בה אינה מקבלת
טומאה, ושניין זה דמיין,
חוצלות טמא מת בראית
לחו גרנפא. ומתביין על
ר' שמעון בן לקיש,
גמ' וישל שק ושל ספירא
מטמא טמא מת דברי
ר' דוסא. בשלמא למיין
מרוובלי של שעם ושל
גמין, חזו לתופרין ולעשות
מהן בנאתא, פיר' כלכלה
דפירי. של שק ושל
ספירא, חזו לעשות כסו
לגואלקי וצני, ופ"ן שקים
של שער שפרופות. אלא
לר' שמעון בן לקיש דאמר
מחצלות ממש, בשלמא
חוצלות ונפוחתא, פ"י כמו
נפח וכברה, כלומר הנה
כלים הן לפיכך מקבלי
טומאה, אלא של שעם
ושל גמי למאי חזו,
ושני חזו לנויאתא, פירוש
בלשון טיית סודנא, כסוי
קנקנים של יין. כדגרסינן
לבי נוייתא ריהטא, איכא
דאמרי בשלמא למאן
דאמר מחצלות כו', תניא
אמר ר' חנינא כשיודעו
לגולה מצאני זקן אחד
ואמר לי מסככין בבבדיא,

חזיין לפרסי. מסך לפני הפתח ומקבל טומאה הוא כדלמרי' סוף פרק קמח' דצ"ה (דף יד: ושם) מפני מה אמרו וילון טמא: **חזיין לזויתא**. פ"י בקונטרס לכסות צהן גיגית שעושין צה שער ואי אפשר לומר כן דשעם וגמי לא מקבלי טומאה אלא מתורת כלי עץ דליתקש לשק וצמכת כלים פ"י [מ"ח] תנן גבי כלי עור וכלי עץ זה הכלל העשוי לתיק טמא ולמיפוי טהור ותנן גמי פכ"ו [מ"ו] במס' כלים עור שעשאו חיפוי לכלים טהור דהא דפליגי התם למשקולת טמא ורבי יוסי מטהר משום דהעשוי לכסות משקולת פעמים שמקבלין צו דבר ור' יוסי מטהר משום דעיקרו לכסוי ונריך לומר הכא שעושין לקבל צהן דבר: **מסככין בבבדיא**. עשויה היא לקבל תמרים כדלמחזן צמחות פרק נערה (דף כ: ז"ל הו ליה מתמרי דעל צודיא וא"ת אס כן מקבלת טומאה מדרבנן כדף של תחתונים פרק המוכר את הבית (ב"ב דף סו.) והיאך מסככין צה ויש לומר דהיא דלית ליה גרנפא היא העשויה לקבל תמרים והך מוקמינן צדלית ליה גרנפא דהיא דלית ודאי עשויה לסיכות וטהורה:

הדרן עלך סוכה

הישן תחת המטה בסוכה לא יצא ידי חובתו. בגמרא מוקי לה שמואל גזיזה עשרה דפחות מכאן לא חשיב אהל להפסיק ומליין למימר דשמואל לטעמיה דמכשר צפרק קמח' (דף י.) תחתונה כשאין צעליונה עשרה אכל לאיך אמוראי דפסלי משום דעליונה חשיבא אהל אע"פ שאינה גזיזה י' הוא הדין דחשיב אהל בגמרא דהויא לה מטה אהל עראי הלכך כולוהו מודו דצפחות מעשרה לאו כלום היא: **ראיתם טבי עבדי** שהוא תלמיד חכם. עזר כשר היה כדליתא צפרק שני דצרכות (דף טו:) וצירושלמי תני שהיה מניח תפילין ולא מיחו צידו חכמים ופריך מחלפא שיטמי' דרבן גמליאל דהא הכא גזי סוכה מיחו צידו חכמים מליטצ צסוכה שהי היה ישן תחת המטה ומשני שהיה עושה כן שלא לפריך אי שלא לדחוק את חכמים ופריך לו חזן לסוכה ומשני דרוזא היה לשמוע דברי חכמים: **תנן התם**. צהלות פ"ג [מ"ז] אהל חור שמרורו מים ארישא קאי דליירי צדי צהול קמור תחת הבית וקמ"ל אע"פ שנעשה ע"י מים או שרמים: יליף

שהן טמאות. אף מדרס דמיוחדות לשכיבה הן ולא לתשמיש אחר: **ועל של טבריא**. קשות הן ואין לך אדם שוכב עליהן: **כיון דליכא דיסיב עליהו**. אין רוב בני אדם רגילין לייחדן לך: **דמקרי וסיב ומייחדן לך: והסניא**. לעיל: **וכן היה ר' דוסא אומר דכריו**. של ר' יוסי דזו וזו מסככין צה אלמא לאו כלי הוא לקבל טומאה: **גרנפא**. כעין שפה צדי צדיה מעט לקבל מה שנותנין צה ועשויה לתשמיש לתת פירות על גבה: **דלית ציה גרנפא**. אפילו כלי לא הויא דלסכך על גבי אהלים עשויה: **שעם**. פווי"ל מין שיפה: **של שק**. מנוזה של עוים: **של ספירא**. ממה שמסמפר מנורא הסוס ומנצו: **מעמאין טמא מת**. ולא מדרס דכלי הן ולא לישיבה: **צשלמא למאן דאמר**. חוצלות היינו מוצלי איכא למימר צכל הני דכי לא עבידן לשכיבה כלי הם לתשמיש אחר: **של שעם ושל גמי**. אף על פי שאין נארגים היטב ויש הפרש בין בית ניר לבית ניר: **ראויין הן לנפא דפירי**. פירות גסין שאין יוצאין דרך נקצ קטן: **של שק ושל ספירא**. שנארגים יפה: **חזו לגולקי ולני**. כלים כעין שקין שנותנין צהן קטניות ופירות דקין: **אלא למאן דאמר מחללות ממש**. שהן פשוטין ואין להן בית קיבול: **צשלמא של שק ושל ספירא**. לר' דוסא אע"ג דלאו לשכיבה עבידי: **חזו לפרסי ונפוחתא**. לילון כנגד הפתח כדמתרגס מסך הפתח (שמות לה) פרסא דתרעא: **נפוחתא**. לפנות צהן הקמת כמות שהן נותנין עליו קמת וכפלין אומן וקושרין צראש הכפל כעין ציטי"ל דבי שלנו: **למאי חזיין**. אליצא דרבי דוסא דאמר לאו לשכיבה עבידן אמאי טמאות שום טומאה: **לנויפא**. לכסות צהן גיגית שעושין צהן שער: **חנייה**. צן אחי רבי יהושע: **כשירדסי לגולה**. כשירד לגולה לעצור שנה כדלמריין צצרכות צהרואה (דף סג:). **צודיא**. מחללת: **מסככים**. דסתמא לסיכות ואינה כלי לתשמיש: קיר. הוא גרנפא:

הדרן עלך סוכה

הישן תחת המטה בסוכה לא יצא ידי חובתו אמר ר' יהודה נוהגין היינו שהיינו ישינים תחת המטה בפני הזקנים ולא אמרו לנו דבר אמר רבי שמעון העושה טבי עבדי של רבן גמליאל שהיה ישן תחת המטה ואמר להן רבן גמליאל לזקנים ראיתם טבי עבדי שהוא תלמיד חכם ויודע שעבדים פטורין מן הסוכה לפיכך ישן הוא תחת המטה ולפי דרכינו למדנו שהישן תחת המטה לא יצא ידי חובתו: **גב' והא ליכא עשרה** תרגומא שמואל ב"במטה עשרה תנן התם: **אחד חור** שחררוהו מים או שרצים או שאכלתו מלחת וכן מדבך אבנים וכן סואר של קורות מאהיל על הטומאה רבי יהודה אומר כל אהל שאינו עשוי בידי אדם אינו אהל מאי טעמא דרבי יהודה יליף

לשיחת חולין צעלמא שהיה משתבח צעצדו לצדיחותא צעלמא למדנו ע"פ דרך צדיחותו שהישן תחת המטה לא יצא ידי חובתו: **גב' חזן הסס**. צהלות קא חשיב את המציאין טומאה: **שחרורו המים**. כגון חולדות (ה) ואישות: או שאכלתו מלחת וכן מדבך אבנים, וכן צבר של קורות (פ"י קורות) צבורות זו על זו. ר' יהודה אומר כל שאינו בידי אדם אינו אהל, ומודה בשקיפין ובסלעין. מאי טעמא דר' יהודה, אהל

(א) פ"י כמו נפה וכברה
ערוך, (ב) לעיל י, (ג) לעיל י, (ד) לעיל י, (ה) אהל
פ"ג מ"ו, (ו) זקמן כ"א, (ז) כ"ב: א' ומפודרות,



הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה או שרצים
כגון חולדות ואישות היא
תשמיש בלא עינים.
ה"ד:



לעני רש"י

פרי"ל, סוג של קנה סוף.
בוטי"ל (בוטי"ל).
כברה, נפה.



מוסף רש"י

שהיינו ישינים תחת
המטה. דמטה לגבי סוכה
אהל ארעי הוא, שמסלקין
אותה ממקום למקום
(לעיל א').



רבינו הגנאל (המשך)

וכשבאתי כו'. רב חסדיא
אמר והוא דלית לה
(גרנפא), וכן הלכה.
ירושלמי רבה בר בר
חנה בשם ר' יוחנן
במחצלות אושא שנו.
אמר ר' אליעזר סתם
מחצלות אושא טמאים
עד שיעשו אהלים, סתם
מחצלות טבריא טהורות
עד שעשו לשכיבה.
רבנן הורו באלו שעל פתח
החנייות שטהורות. הרי
ר' אבא, ארובה טמאה.
מהו לסכך בה, מחלוקת ר'
אליעזר וחכמים. ר' יוחנן
בי' אליעזר הרי מדוחק
להתיר ראשי מעדנים
ולסכך בהן, תנין וכן
המתיר ראשי מעדנים
טהורות (תומר) ואת
אמן הכן.

הדרן עלך סוכה שהיא גבוהה

הישן תחת המטה לא יצא ידי חובתו.
הרגמה שמואל במיטה
עשרה נעשה אהל והישן
בה אינו ישן בסוכה.
תנן התם באהילות פ"ג
טפח על טפח על רום
טפח מרובע מביא את
הטומאה כו', עד אחד חור
שחרורו מים (אח) [פ"י]
שנקבחו מים, או שרצים,
או אכלתו מלחת [פ"י]
אין מליחה, וכן מדבך של
אבנים, וכן צבר של קורות
[פ"י קורות] צבורות זו על
זו. ר' יהודה אומר כל
שאינו בידי אדם אינו אהל,
ומודה בשקיפין ובסלעין.
מאי טעמא דר' יהודה,